

Meniu

Prima pagină
Luceafărul de seară
Editorial
Debut
Educație
Invitație la lectură
Comentarii
Atitudinii
Diverse
Istoria culturii
Interviu
Evenimente
Știri de presă
Contact

Caută pe sit

Caută

Arhiva

ianuarie 2024
decembrie 2023
noiembrie 2023
octombrie 2023
septembrie 2023
august 2023
iulie 2023
iunie 2023
mai 2023
aprilie 2023
martie 2023
februarie 2023
ianuarie 2023
decembrie 2022
noiembrie 2022
octombrie 2022
septembrie 2022
august 2022
iulie 2022
iunie 2022
mai 2022
aprilie 2022
martie 2022
februarie 2022
ianuarie 2022
decembrie 2021
noiembrie 2021
octombrie 2021
septembrie 2021
august 2021
iulie 2021
iunie 2021
mai 2021
aprilie 2021
martie 2021
februarie 2021
ianuarie 2021
decembrie 2020
noiembrie 2020
octombrie 2020
septembrie 2020

În așteptarea omului

Articol scris de: Ionel Bota / 2 oct. 2014

Primit pentru publicare: 01 oct.2014.

Autor: Ionel BOTA

Publicat de Ana Maria Maluș, 02.oct.2014.

În așteptarea omului

Am citit de curând povestioare SF purtând, în timpul nostru real, însă, mesajele de autenticitate ale unei proze deșelenele și ținuturile cam rigidizate ale inspirației din literatura genului de la noi. Iar Snowdon King, pseudonimul care seamănă acest *Uezen și alte povestiri* (Iași, Editura Fides, 2010, 160 p.), exprimă acum valoarea artistică a unui autor mirabil din provincia de nord-vest, Ionuț Caragea.

Povestirile (despre inclusul, aici, *Uezen*, deschizând o trilogie, vorbim/scriem altădată) sunt țesături stranii, interogații febrile statuând pretexte, căutări, pierderi și regăsiri, evocă mai cu seamă un seismograf al inteligenței de a se plia în tentațiile definitivului pe aceste straturi ale memoriei. Fiindcă dinamica multora din prozele lui Ionuț Caragea e tocmai degringolada memoriei, până și exercițiul de a povesti fiind unul de o forță prospectivă aparte. Scriitorul nu este un pontif, dar el reglează mecanismele unei ceremonii care impune colocvialul, trans-scrierea aplicată a sensurilor integrării ființei și non-ființei (anti-ființei ca glosatorul „cuvântului înainte” în același primat al textului-memoriei) în granulația hazardului. Așadar, omul ori sensul înțelesului său, edificat deopotrivă cu foamea de spațiu simbolic în toposul aceleiași memorii, fragmentând unitățile timpului primordial, exilat și el în ariditatea contingentă a minciunii despre „cum ar fi fericirea în armonia universală”, ca memorie crispată. Prozatorul, laureat Helion în trei rânduri, 2007, 2008 și 2009, nu joacă decât în spectacolul interior, al acelorași obsesii modelatoare: „- Ei, și acum...îți aduci aminte? – Da. Totul s-a petrecut ca și cum ar fi fost ieri. – Și...ce mai fac oamenii? – ce să facă... Sînt tot așa de curioși, dar nu vor afla niciodată nimic. – Asta e bine. Povestește-mi! – primii care m-au învățat să mint au fost părinții mei. Mi-au zis că nu le pot spune oamenilor ceea ce gîndesc. Este tot ceea ce au. O dată lăsați fără secrete, vor muri. Și eu voi muri o dată cu ei (...) – Ai procedat bine. Și după aceea? – Lucrurile s-au agravat mai târziu, cînd m-am îndrăgostit. La început ea mă iubea. Din păcate, la un moment dat, a început să mă mintă.”(The Human Game, p. 42-44)

Dar nicidecum nu avem un eu spectator câtă vreme asumarea limitei, în *Biblos*, descărmează mitul memoriei, stabilește – altfel – ordinea de reprezentare. E de apreciat, aici, cum reușește prozatorul nostru să recompenseze discursul elegiac între frontierele „virginei idealității”: „*Biblos călătorise de ceva aduceri aminte. Citise mult în ultima vreme, înfăptuise la fel de mult și rezervele erau pe sfârșite... Acum aștepta de mai multe gînduri la locul întîlnirii. Îl stabiliseră cu toții să fie la vechea Amintire Comună. (...) Poe stătea într-un colț de Amintire Comună și zîmbea. Ar fi putut dintr-un singur gînd să-i facă să uite. Numai că nu voia să se-ntoarcă la marea Singurătate. Mai bine trăia în lumea imaginației sale.*” (*Biblos*, p. 22 și p. 26) Virusul epicității află aici, în povestirile lui Ionuț Caragea, un elementar biologic, magmă a visului aprinzând realul întâmplărilor dintotdeauna. Nu poți „opera” misterul, îl poți pătrunde cu un singur corectiv (dacă ești prozator), convenția reveriei. Și Ionuț Caragea are pasiunea calmă a notației senzoriale, iar una din povestiri, *Penitenciarul*, ne propune o îndelungă meditație asupra temei precarității ființei. Viața, așadar, este masca morții redusă la embleme, orice ritual zgomotos (iarăși viața) se termină în confesiune șoptită: „- *Cuvîntul este o iluzie creată cu scopul de a reprezenta indeterminabilul. Cuvîntul este o speculație datorată percepțiilor limitate. Cuvintele se modifică și capătă sensuri diferite de la o decadă la alta, de la o limbă la alta. (...) – Ați înregistrat visele? – Da, însă nu am captat decît un singur mesaj. – Ce mesaj? – „Crede și nu cerceta”(Penitenciarul, p. 58 și p. 60)*

Dar viața obligatorie poate fi și canonul dezăpezirilor marii inițieri? Dacă „arzi” povestea, toate desprinderile din cotidianul contemplat elogiază doar existența rituală a lucrurilor, iar memoria ființelor concentrează doar simbolicele realului. Până și altă „explicație” a mitului iubirii are, în povestirea *Atempus*, efectul de seră asupra celui-lalt mit, al omului care, trăind, îndeplinește normativele discursului despre sens: „*Apoi plămădi femeia din foc și pămînt. Genomul celest se transformase într-o nouă creatură neînăpătată. Lucifer îspiti bărbatul care se simți atras de femeie. În locul credinței inoculă plăcerea. În locul reproducerii cu suflul celest, bărbatul ajunsese să se reproducă cu femeia. Astfel au apărut primii copii ai întinericului, discipolii lui Obscuris, aflați în grația luciferică. (...) Dumnezeu privea îngîndurat spre Terra. L-ar fi zdrobit pe Luciferus, dar nu putea risca să lase Eden pe mâinile lui Obscuris. Își chemă cei mai puternici albi înaripați și îi trimise la luptă. Însă, pe Terra, înaripații nu aveau putere. Deveneau icoane, deveneau statui, deveneau cruci sau biblii. Deveneau morți pe veci, suflete părăsite de suflul celest. Deveneau*

august 2020
iulie 2020
iunie 2020
mai 2020
aprilie 2020
martie 2020
februarie 2020
ianuarie 2020
decembrie 2019
noiembrie 2019
octombrie 2019
septembrie 2019
august 2019
iulie 2019
iunie 2019
mai 2019
aprilie 2019
martie 2019
februarie 2019
ianuarie 2019
decembrie 2018
noiembrie 2018
octombrie 2018
septembrie 2018
august 2018
iulie 2018
iunie 2018
mai 2018
aprilie 2018
martie 2018
februarie 2018
ianuarie 2018
decembrie 2017
noiembrie 2017
octombrie 2017
septembrie 2017
august 2017
iulie 2017
iunie 2017
mai 2017
aprilie 2017
martie 2017
februarie 2017
ianuarie 2017
decembrie 2016
noiembrie 2016
octombrie 2016
septembrie 2016
august 2016
iulie 2016
iunie 2016
mai 2016
aprilie 2016
martie 2016
februarie 2016
ianuarie 2016
decembrie 2015
noiembrie 2015
octombrie 2015
septembrie 2015
august 2015
iulie 2015
iunie 2015
mai 2015
aprilie 2015
martie 2015
februarie 2015
ianuarie 2015
decembrie 2014
noiembrie 2014
octombrie 2014
septembrie 2014
august 2014
iulie 2014
iunie 2014
mai 2014
aprilie 2014
martie 2014

eterna nimicnicie.” (Atempus, p. 12) În *Picătura* avem o metaforă decantată în parabolă, asimilarea tragicului în erezie a ființei glosând linearitatea, uniforma dezlănțuire de emoțional. Asta pentru că spectacolul omului e, firesc, o caligrafie ludică: „*Ar trebui să iubești picătura pentru că-ți limpezește sângele și-ți domolește focul în rărunchi. Ar trebui să iubești picătura pentru că și picătura te-a iubit pe tine mai mult decât un ocean, mai mult decât cerul, mai mult decât pământul. Mai mult decât orice a iubit vreodată un om. O femeie de aer. O vărsătoare de picături. Ai crezut că ai aruncat picătura? Nu uita, izvorul e sfânt.*” (*Picătura*, p. 66) Și în povestirea *Jesus Cyborg*, plenitudinea vitalului, reintronând inocența răstignitului răscumpărător, Personajul selectează până și fundamentele „trădărilor” ființei clonate, roboții ratând melancolia vulnerabilă a lumii: „*Singura șansă a oamenilor era o nouă „Apocalipsă”, însă ultimul microprocesor fusese distrus. Jesus era singurul care descoperise cu adevărat, în cotloanele creierului uman, iubirea supremă: sacrificiul de sine. Undeva, pe ecranele gigantice ale edificiilor coloniei, mesajele se derulau cu repeziciune: Jesus loves us*” (*Jesus Cyborg*, p. 31)

Povestirile lui Ionuț Caragea redistribuie dialectica amintirii, cu siguranță. Dar avem aici și o sociologie a apercetivului. Omul este oprimat, dubletele lui îl consideră un obiect estetic, chiar dacă, „odinioară”, el le-a creat, realul e decorul decidabilului, dar indecidabilă e voința supremației „kinetice” fiindcă – nu-i așa? – simțurile, emoțiile nu se pot transmuta. În *Amintiri de împrumut* sau în *Perechea de rezervă*, antropologiile țin de mobilitatea spirituală și de convertirile neprevizibile. În *Naștere* și în *Leșiți afară din casă!*, inteligența autorului e de verificat în clipa aceea în care el se transpune, cu artă, în narator flotant. Aici, agresiunea ficțiunii are loc împotriva dogmei sterile a memoriei. *Ultimele șase minute* denudează omul până la a-I „defini” o invenție simbolică: „*Lumea exista în oglindă. Copia perfectă, Gemina, se născuse o dată cu trecerea primului val spațio-temporal. Aceiași oameni, aceleași locuri, aceeași planetă. Cu o singură diferență: timpul celor de pe Primus era înainte cu șase minute. Pe Gemina se instaurase haosul. (...) Cei de pe Primus au descoperit Gemina imediat după trecerea primului val. (...) Însă...Ca orice val care se sparge la țărmul unei mări, Gemina rămase neatinsă. Cu amintirea intactă a planetei Primus și a celor care au crezut până în ultima clipă în noul paradis.*” (*Amintiri de împrumut*, p. 50 și p. 54)

Proza SF e o proiecție deviată. Ea nu determină conduite, dar există o relație de fidelitate cu raționalitatea, rațiunea ca liant al eului scriptor în păienjenșul atâtor „prejudecăți” ale arlechinadei omului în lumea care i-a fost dată. În povestirea *2205*, rictusul naratorului sugerează experiența propensiunilor către încoronarea iluziei ca lozincă a tuturor continuităților planetei care este fragmentul din marea sinteză universală. Dar, în *Homo interneticus*, instalarea confesiunii cosmicizează într-un fel ciudat de jubilație hedonistă, „cartea genezei”, în sens invers. Eul scriptor are și el doar o atitudine experimentală, conotează un mare abandon, dispariția omului: „– *Mamă, mamă, vorbesc cu Netus!* – *Netus nu vorbește, oamenii sînt cei care vorbesc despre el. – Dar, mamă, Netus mi-a spus că oamenii nu mai există cu adevărat de mult timp. Oamenii sînt virtuali, mamă, sînt copiii lui Netus. – Cum poți să crezi asemenea lucruri?*” (*Homo interneticus*, p. 36)

Prozatorul nostru evită retorici calofile, metafora refuză evazionismul edulcorărilor, textul visează, neîntrerupt, marele ocean al realului. Locul preferat al naratorului este aici, tocmai la marginea visului despre lumea cu sau fără „heraldicele” ființei omului, eleganță și cucernică adorație, conștiință a înstrăinării și a raportului fragil vis-realitate. În *Jocul lui Lucifer*, elanurile sunt supapele unui „purgatoriu” de îndoieli accentuând nota ceremoniosului într-un succes „tematic”: omul depersonalizat crede până și în oasele umbrei, după ce discursul febril despre celebrarea luminii nu mai posedă lirism inaugural: „*Trecuse puțin timp de cînd Lucifer crease cele două lumi și lucrurile scăpaseră de sub control. La început crease doar două holograme și treburile erau simple. (...) Regulile jocului fuseseră încălcate. Programul căpătase rațiune proprie, hologramele se puteau materializa și își scoteau încetul cu încetul corpurile în afara proiecteurului prin puterea minții. În a treia lume paralelă se pregătea o nouă dominație și Lucifer nu avea cui să-i ceară ajutorul. Acțiunea la disperare și intră în program, distrugînd hologramă după hologramă. Însă, cînd a ajuns la ultima, a înțeles că nu mai avea nici o putere. Fiul lui Genesis se hrănise cu toată energia sa și acum îl privea cum își pierde consistența...*” (*Jocul lui Lucifer*, p. 63) Doar o splendidă metaforă a timpului, în schița *Profund relaxat*, pare o recuperare a „culorilor” iluziei, instalând temporalul între formele caligrafice ale ființei omului posedată de obsesia maladivă a călătorii în cifrul forței transfiguratoare a infinitului.

Nu sunt singurele situații și ipostaze în afirmarea cărora construcția acestor identificări a adâncit întoarcerea spre sine a unui prozator remarcabil. Fiindcă (iarăși): eul scriptor este purtătorul de cuvânt, gestantul pregnanței senzoriale, trăindu-și meditația confortabilă ca program, armonizându-și stenogramele despre viață și moarte, dragoste și risipă, constelații ale nostalgiei și inițieri întotdeauna măsurabile oniric.

Prozele lui Ionuț Caragea, hotărât lucru, au un aer special, despodobesc sau (re)animă, demitizează sau experimentează propensiuni, structurează un imaginar ori se uimesc hamletian în interiorul angoasei. *Uezen și alte povestiri* e una din puținele cărți serioase ale genului, carte evaluând etapa altui triumf dintr-un traseu original în literatura noastră contemporană, cu un proprietar titular inconfundabil: Ionuț Caragea.

Ionel BOTA

[f Facebook 43](#) [in LinkedIn](#) [✉ Email](#)

Similare

Apariție editorială: „Discipolii zeilor de altădată”, roman SF de Ionuț Caragea, eLiteratura, București, 2015
18 august 2015
în „Evenimente”

Uezen, roman de Ionuț Caragea (Snowdon King)
4 martie 2012
în „Știri de presă”

Oare despre ce visează autorii de SF din ziua de azi?
20 septembrie 2015
în „Comentarii”

Abonare la articole via email

Introduceți adresa de email pentru a primi notificări prin email când vor fi publicate articole noi.

Adresă email

Articole asemănătoare

- „Cod roșu de furtună în suflet”, în primele zile ale anului 2021
- Apariție editorială: Ionuț Caragea – Cenușa din abis, Ed. Fides, 2018
- Victorie împotriva nulităților literare
- Ionuț Caragea – volumul „Cer fără scări/Ciel sans escalier”, editura eLiteratura, București, 2014
- Poetul Ionuț Caragea, voievodul din mreaja Google, își lansează trei cărți...

Lasă un comentariu

<input type="text"/>	Nume [*necesar]
<input type="text"/>	E-mail [*necesar]
<input type="text"/>	Adresă web [*opțional]
<input type="text"/>	
<input type="button" value="Trimite comentariul"/>	

februarie 2014
ianuarie 2014
decembrie 2013
noiembrie 2013
octombrie 2013
septembrie 2013
august 2013
iulie 2013
iunie 2013
mai 2013
aprilie 2013
martie 2013
februarie 2013
ianuarie 2013
decembrie 2012
noiembrie 2012
octombrie 2012
septembrie 2012
august 2012
iulie 2012
iunie 2012
mai 2012
aprilie 2012
martie 2012
februarie 2012
ianuarie 2012
decembrie 2011
noiembrie 2011
octombrie 2011
septembrie 2011
august 2011
iulie 2011
iunie 2011
mai 2011
aprilie 2011
martie 2011
februarie 2011
ianuarie 2011
decembrie 2010
noiembrie 2010
octombrie 2010
septembrie 2010
august 2010
iulie 2010
iunie 2010
mai 2010
aprilie 2010
martie 2010
februarie 2010
ianuarie 2010
decembrie 2009
noiembrie 2009
octombrie 2009
septembrie 2009
august 2009
iulie 2009
iunie 2009
mai 2009
aprilie 2009
martie 2009
februarie 2009
ianuarie 2009

Colecția revistei

Anul 1
Anul 2
Anul 3
Anul 4
Anul 5
Anul 6